

RYGNING

Screening		
Opgaven	Plejepersonalets ansvar	Lægens ansvar
Alle patienter <ul style="list-style-type: none"> • Det afklares om patienten er ryger 	<ul style="list-style-type: none"> • Undersøger om patienten er screenet for rygning indenfor de sidste 12 måneder eller der er sket ændringer i forhold til rygestatus. • Foretager screening i forhold til rygning. • Drøfter screeningsresultat med lægen under stuegang. 	<ul style="list-style-type: none"> • Drøfter screeningsresultater med plejepersonalet under stuegang • Dokumenterer identificerede risikofaktorer vedr. rygning i behandlingsplan. • Påfører relevant bidiagnose(r)

Intervention		
Opgaven	Plejepersonalets ansvar	Lægens ansvar
Forebyggelsessamtale <ul style="list-style-type: none"> • Rygevaner mv afdækkes ud fra skabelon rygevaner og ophør i CS • Rygeadfærdsbeskrivelse • Dagligt forbrug af tobak • Fagerstrøms test vedr. afhængighed • Oplysninger om nikotinerstatning, læs mere om nikotinsubstitution HER • Rygeophør - Anvend evt. pjecen fra SST "Rygestop-guide 2014" i forbindelse med forebyggelsessamtalen og interventionen. Se den HER Justering af medicin i forbindelse med rygeophør. Om rygning og medicinsk behandling, Læs mere HER • Motivation for rygeophør • Har patienten gener ved rygning? 	<ul style="list-style-type: none"> • Foretager screening i forhold til rygning og identificerer risikofaktorer ved rygning. • Udleverer ydelsesinformation om forebyggelsessamtale: "Undersøgelse af dit fysiske helbred" (HER) og "Samtale om helbred og livsstilssygdomme" (HER) • Spørger ind til patientens rygevaner og beskriver rygeadfærd. • Informerer om substitutionsmuligheder. • Spørger ind til patientens motivation for rygeophør. Tidligere erfaringer med rygestop. • Gennemgår Fagerstrøms test for at få afklaret afhængighed og vurder/drøft med patienten nikotinsubstitutionsmuligheder. • Samarbejder med lægen om at ordinere substitutionsbehandling, hvis dette er aktuelt. • Informerer patienten om muligheder for reducere i antipsykotisk medicin ved rygeophør. • Drøfter med lægen, justering af patientens medicin i forbindelse med et rygeophør. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stillingtagen til og iværksættelse af livsstilsinterventioner i samarbejde med plejepersonalet. • Drøfter og iværksætter livsstilsinterventioner i forhold til identificerede risikofaktorer ved rygning med patienten. • Drøfter nikotinsubstitutionsmuligheder med patienten og ordinerer substitutionsbehandling, hvis dette er aktuelt. • Sørger for at justere patientens medicin i forbindelse med et rygeophør. • Henviser patienter der har gener/symptomer på sygdomme i luftvejene til lungefunktionsundersøgelse (spirometri) hos egen læge med henblik på om de har en lungefunktionsnedsættelse eller KOL.

<p>Læs mere om KOL, diagnosticering, behandling, livsstilsintervention ved rygeophør HER</p> <ul style="list-style-type: none"> • Information om risici, gevinster og passiv rygning • Rygningens indvirkning på den aktuelle sygdom • Læs mere om rygning, behandling og intervention HER • Materiale der kan anvendes til forebyggelses-samtalen: Brug f.eks. side 3 i Pjecen "Rygestop – hvorfor og hvordan?". Se HER <p>Refleksionsark 3a og 3b (fra Den sygeplejefaglige metode Guidet Egenbeslutning GEB) kan anvendes i dialog med patienten om erfaringer med anbefalede leveregler og planer for ændring af levevis. Se refleksionsark 3a "Dine erfaringer med anbefalede leveregler" og refleksionsark 3b "Dine planer for ændring af levevis". Klik her HER og gå til side 10+11.</p> <p>Sygeplejeproblem Der udarbejdes sygeplejeproblemer på identificerede risikofaktorer ved Rygning i CS med udgangspunkt i sygeplejeprocesen med rækkefølgen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sygeplejeproblem • Årsag • Kendetegn 	<ul style="list-style-type: none"> • Informerer patienten om risici, gevinster ved rygeophør. • Informerer om rygningens indvirkning ved aktuelle sygdom. • Udarbejder sygeplejeproblem på aktuel og potentiel risikofaktor i forhold til rygning, beskriver patientens mål, udarbejder sygeplejehandlinger på baggrund af målene som løbende evalueres under indlæggelsen. • Drøfter screeningsresultat og risikofaktorer med lægen. • Drøfter iværksættelse af livsstilsinterventioner med lægen. • Spørger patienter, der er rygere eller tidligere rygere, om de har gener/symptomer på sygdomme i luftvejene. • Drøfter med lægen mulighed for henvisning til en lungefunktionsundersøgelse (spirometri) hos egen læge, med henblik på en afklaring af om de har en lungefunktionsnedsættelse eller KOL. • Informerer patienten om muligheder for deltagelse i psykoedukation (individuel eller som strukturerede forløb) om rygning, hvis det forefindes i afsnittet eller ambulatoriet. • Informerer patienten om kommunens rygestoptilbud. • Påbegynder dialog om aktiv overlevering med patienten 	
--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • Mål (SMART) • Handlinger • Løbende evalueringer. 		
--	--	--

Aktiv overlevering		
Opgaven	Plejepersonalets ansvar	Lægens ansvar
<p>Aktiv Overlevering betyder, at det sikres, at patienten modtager nødvendig individuel hjælp til:</p> <ul style="list-style-type: none"> • henvisning til kommunalt sundhedsfremmetilbud • at bestille tid hos egen læge • at møde op til tilbud i kommunen • at møde op til aftalt tid i et ambulatorium. • henvisning til yderligere udredning i fx somatikken eller hos speciallæger. <p>Aktiv Overlevering indebærer, at der kan inddrages de nødvendige støtte-funktioner, for at patienten kan gennemføre en 'Aktiv overlevering': <i>Pårørende, bostøtte, socialrådgiver, Amb. Spl., plejepersonale, fysioterapeut, ergoterapeut, bosted, kriminalforsorgen, behandlingsansvarlig læge på bosted, m.fl.</i></p> <p>Aktiv overlevering til kommunal forebyggelse og rehabilitering sker med en elektronisk henvisning med den gode kommunehenvisning via DNHF Den Nationale Henvisningsformidling</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Udleverer ydelsesinformation om aktiv overlevering "Få hjælp til at gøre brug af de relevante sundhedstilbud i din kommune" i forbindelse med dialog om motivation for, lyst til at arbejde med forebyggelse mv. SE HER • Drøfter aktiv overlevering med lægen. • Drøfter med patienten om der er behov for særlig støtte i forbindelse med "Aktiv overlevering" • Henviser patienten til forebyggelse og rehabilitering i hjemkommunen ved at udfylde "Den gode kommunehenvisning" som du finder via DNHF Den Nationale henvisningsformidling • Patienten henvises til en "Afkørende forebyggelses-samtale" om identificerede forebyggelsesbehov. Patientens telefonnummer påføres henvisningen, således at kommunal sundhedsarbejder kan kontakte patienten. • Inddrager Støttefunktioner, der kan støtte patienten i at deltage i kommunal forebyggelse og rehabilitering. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fører fund i epikrisen • Aktivt overleverer patienten til relevante samarbejds-partnere. • Udarbejder laboratoriehenvi-sning, hvis det er relevant. • Henviser til billeddiagnostik, yderligere udredning i somatikken, speciallæger, egen læge, hvis det er relevant. • Drøfter aktiv overlevering med plejepersonalet. • Drøfter med patienten om der er behov for særlig støtte i forbindelse med "Aktiv overlevering". Inddrager støttefunktioner.

Vedr. adgang til DNHF – Se HER Guideline for udfyldelse af den gode kommunehenvisning – se her.		
--	--	--

Dokumentation		
Opgaven	Plejepersonalets ansvar	Lægens ansvar
Screening <ul style="list-style-type: none"> Dokumenteres i CS Intervention <ul style="list-style-type: none"> Dokumenteres i CS Aktiv overlevering <ul style="list-style-type: none"> Dokumenteres i CS 	<ul style="list-style-type: none"> Dokumenterer rygestatus og intervention i CS Dokumenterer Aktiv overlevering Under Faneoverblik → Psykiatrisk område → Pleje → Udskrivelse → Aktuell indlæggelse → Aktiv Overlevering. 	<ul style="list-style-type: none"> Dokumenterer rygestatus i CS/behandlingsplanen Dikterer diagnosekoder Vurderer hvilke bidiagnoser der skal medtages i epikrisen. Dokumenterer aktiv overlevering i CS.

Referencer

- Rygeafvænning - Teori og praksis for professionelle rådgivere, 2005, af M. Lind, K. Jaspers, N. Kjær
- Den lille rygestop-Guide*, 2010, Sundhedsstyrelsen
http://sundhedsstyrelsen.dk/publ/Publ2010/CFF/Tobak/Rygestopguide_Dansk_Morten.pdf
- Manual til individuel rygeafvænning af Kræftens Bekæmpelse*
http://www.cancer.dk/dyn/resources/File/file/7/1637/1385430538/1_forord_litt.pdf
- Rygestop i psykiatrien, er der evidens nok til at anbefale rygestopsaktiviteter?* Se Publikation:
<https://www.regionh.dk/fcfs/publikationer/Documents/Rygestop%20i%20psykiatrien.%20Er%20der%20evidens%20nok%20til%20at%20anbefale%20rygestopaktiviteter%20-%202010%20opdatering%20af%20rapporten.pdf>
- Stoplinien, find rygestopstilbud nær dig*
www.stoplinien.dk
- Liv.dk – viden om rygning (kræftens bekæmpelse)*
www.liv.dk
- Sundhedsportalen* (www.sundhed.dk) Se sundhedstilbud for nordjyske kommuner [HER](#)
- Om rygning og psykofarmaka* <https://pri.rm.dk/Assets/22154/Nyhedsbrev.pdf>
- Arbejdsdeling – Forebyggelsesområdet. Se PRI* [HER](#)